

Tom har bott ett år på akutboende

Den 27 december hade Tom en årsdag, då hade han bott ett år på samma akutboende i Stockholm. Ingenting han vill fira precis. Samtidigt säger socialborgarrådet att Tom inte finns, i alla fall inte i statistiken.

Tom är i högsta grad verklig. Full av liv, intresserad av musik och film.

– Jag har jobbat som grafiker, när jag var 19 tjänade jag 30 000. Då hade poliser en månadslön på 12 000.

Nästa månad fyller han 63 och börjar bli trött på livet han levt i 30 år nu. För åtta månader sedan fick han en stroke.

– Handen har jag tränat upp så den är bättre än innan. Benet är svårare, ibland snubblar jag på en trottoarkant.

Den 27 december hade Tom bott ett år på akutboende i Stockholms city. Det är ingenting han vill fira precis. Boendet drivs av Stockholms stad och beskrivs så här på stadens hemsida:

”Akutboende är en akut, kortvarig lösning och brukarna bör inte kvarstanna längre än 90 dagar. Verksamheten arbetar aktivt för att brukarna ska kunna flytta till annan boendeform. Kontinuerlig kontakt hålls med uppdragsgivaren, som alltid underrättas vid eventuella avvikelser.”

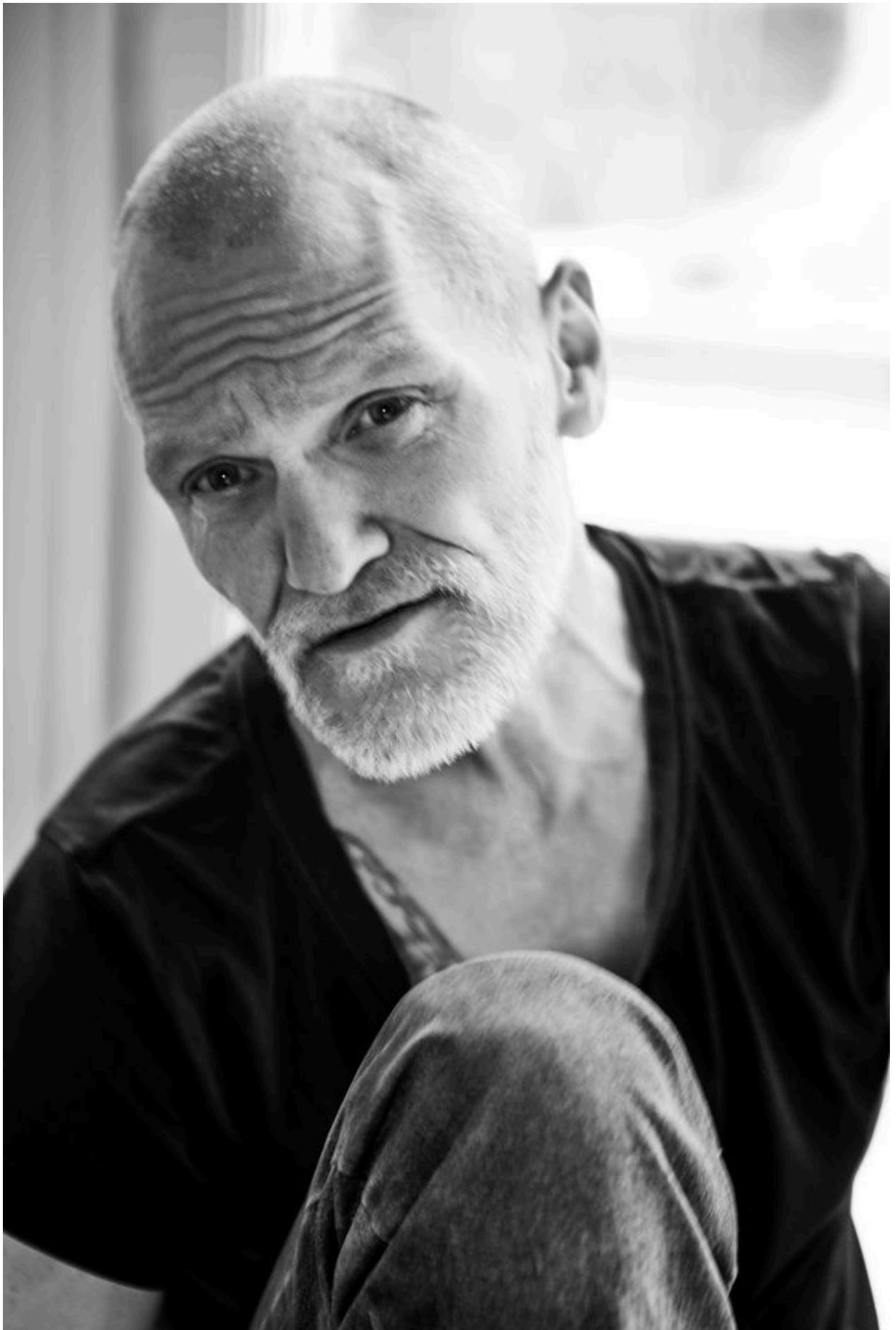
– Jag hörde talas om att socialborgarrådet (*Alexander O’janne reds anm*) sagt på ett möte att ingen bor på härbärge mer än 100 dar i Stockholm nu! Ha, där hade han fel, jag har bott där ett år och det finns inte ens en planering för att jag ska flytta någon annanstans.

Det största felet enligt Tom är att det inte finns någon kreativitet i att hitta lösningar.

– Det finns ingenting mer att göra än att knarka. Och det börjar bli jobbigt när man är så här gammal.

Tom säger att han blir kallad för uppkäftig, eller rättshaverist.

– De sätter en massa regler som de inte följer själva ens, hur ska vi som är hemlösa kunna följa regler som inte finns? Socialtjänsten har ställt till med mer än de har lyckats rätta, de motarbetar. Det är samma plan som kommer fram igen och igen om jag söker hjälp. Jag får göra om allting som jag redan gjort. De frågar efter papper som inte funnits på 30 år.

– En gång träffade jag vd:n för Boliden på Arlanda flygplats.

Det var nåt fel på hans kärra (flygplan reds anm), så han fick vänta, men efter tre timmar hade jag inte tid längre. Han är väl inte van vid att folk säger vad dom tycker.

Det vore kanske kul att åka upp till Kiruna och hälsa på.
Foto: IngelaS

Kanske har de som jobbar på Stockholms stads enhet för hemlösa till viss del börjat förstå honom och varför han gör vissa saker, tror Tom.

– Jag kommer från Trångsund, jag har adhd, jag känner de flesta i den här stan både på gott och ont. De skulle kunna skicka runt mig till nästa härbärke, men jag ställer inte upp på deras danser längre.

På akutboendet delar han ett flerbäddsrum med andra. Den gemensamma toaletten är av metall – för att ingen ska slå sönder den. Korridorerna är långa och kala, boendet är en omgjord sjukhusavdelning.

Tom har ett litet hallskåp för sina saker men där finns knappt plats för ett par skor extra.

– Jag kan inte bo där hur länge som helst. Det är många unga som använder droger där, jag är inte som dom, men de vågar inte göra mig nånting.

I Göteborg har de akutboenden som drivs i kommunal regi alla egen toalett. Ett försök att höja kvaliteten. Där har staden också precis tagit beslut om [ett särskilt funktionsprogram för sociala boenden](#) där man tar hänsyn till att personer i hemlöshet kan ha olika slags behov.

Tom har provat lägenhet genom Bostad först, men det fungerade inte. Steget från akuta lösningar blandat med att bo på gatan under många år, till en omöblerad lägenhet är ibland för stort, även med boendestöd.

Till det enda äldreboendet som finns för personer med missbruk i Stockholm, Gamlebo, upplevs kön som evighetslång. Som på alla äldreboenden blir det ingen plats ledig förrän någon dör.

På Gamlebo får alla eget rum med egen toalett.

Just nu har Stockholms stad ett pågående projekt, *Utökade stödinsatser på akutboende, USI*, som ska ge mer och bättre hjälp att komma bort från härbärgen. Projektet har pågått sedan våren 2022, alltså under hela tiden Tom bott på akutboende. Kanske var det det här arbetet som socialborgarrådet menade gett effekt? Tom verkar hur som helst inte ha fått ta del av det.

Alexander O'janne, socialborgarråd (S) i Stockholms stad kommenterar:

– Att höra om personer som har det tufft, som Tom i artikeln, blir en påminnelse om vad vi jobbar för. Vilka samhällsproblem vi försöker lösa. Sedan kan jag aldrig kommentera enskilda ärenden.

Man ska inte bo på akutboende länge och ett tag under förra året hade vi väldigt bra siffror som visade att vi hade väldigt få dagar i följd som personer bodde på akutboenden. Men det går i vågor och det finns några långliggare.

Vi gör en spännande sak nu. Vårt nya Hjorthagsboende påminner om hur Finland och Malmö jobbat. Ett bostadskomplex med 37 lägenheter som blir ett mellanting mellan akutboende och Bostad Först-lägenheter. Det blir mer gemensamhetsytor och personal på plats, något som funkade bra i Finland och i Malmö. Alla har sin egen lägenhet med kök, det är Bostad Först fast tillsammans. Det finns ingen bortre tidsgräns satt för hur länge man kan bo här, men vi hoppas ju alltid att man ska komma vidare i ordinarie bostad. Vi har inget exakt öppningsdatum men någon gång under våren 2025, de sista rekryteringarna av personal görs nu.

Det finns vissa som trillar ur Bostad först lite för lätt idag, man känner sig inte hemma i trappuppgången, grannarna är

rädda för en, den sortens problematik, det har man kommit från i Malmö. Det finns en förhoppning om att fler kan bo kvar längre här. Precis som i Bostad först finns inget krav på nykterhet, men det blir en stabilare miljö där du kan stänga dörren, det finns personal på plats och det går att jobba med personers missbruk mer långsiktigt. Det här kommer att avlasta akutboendena som har stort tryck och där det är ruffigt.

I budgetarbetet hamnade vi i avvägningen mellan det här Hjorthagsboendet och ett nytt Gamlebo, ett äldreboende för personer med missbruk. Gamlebo är unikt och det är högt söktryck dit. Det finns behov av ett till Gamlebo i Stockholm. Jag törs inte säga att det kommer i nästa budget eller så. Nu när vi fick ihop pengar fick vi välja ett av de här boendena och vi valde detta som vi såg ett stort behov av och vet funkat i Malmö.

Intervjuerna med Tom och med socialborgarrådet är båda gjorda av Anna Fredriksson

Foton: IngelaS

Tom recenserar ibland film och musik på SocialPolitik.

Här är några av hans texter:

[Konsert med Medborgarna](#)

[Ett hjärta är alltid rött, en film om Imperiet](#)

[Filmen Misshandlingen](#)